

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»  
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
КАФЕДРА СЛОВАЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**Наталія ПЕТРИЦА**

**УКРАЇНСЬКА ТА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРИ:  
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ**

**Навчально-методичний посібник**

для здобувачів ОПП «Словацька мова та література»,  
ОПП «Чеська мова та література»  
спеціальності 035 «Філологія»  
спеціалізації 035.038. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно)  
перша - чеська

**Ужгород – 2024**

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVI A VĚDY UKRAJINY  
STÁTNÍ VYSOKÁ ŠKOLA  
UŽHORODSKÁ NÁRODNÍ UNIVERZITA  
FILOLOGICKÁ FAKULTA  
KATEDRA SLOVENSKÉ FILOLOGIE**

**Natálie PETRICA**

**UKRAJINSKÁ A ČESKÁ LITERATURY:  
komparativní aspekt**

**Metodická příručka  
pro studenty oddělení bohemistiky**

**Užhorod 2024**

Петріца Н.М. **Українська та чеська літератури: порівняльний аспект:** навчально-методичний посібник для здобувачів ОПП «Чеська мова та література» ОС бакалавр спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.038. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - чеська». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 45с.

Упорядник: Петріца Н.М., кандидат філологічних наук,  
доцент, завідувач кафедри словацької філології

Рецензенти: Тиховська О.М., доктор філологічних наук,  
професор кафедри української літератури  
Ліхтей Т.В., кандидат філологічних наук,  
доцент кафедри словацької філології

Обговорено і затверджено на засіданні кафедри словацької філології  
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»  
«30» серпня 2024 р., протокол №1.

Рекомендовано до друку Вченою радою філологічного факультету  
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»  
«27» вересня 2024 р., протокол № 1.

© Петріца Н.М., 2024 р.  
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

## ЗМІСТ

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| Вступ.....                                                     | 5  |
| Зміст навчальної дисципліни.....                               | 6  |
| Плани практичних занять. Модуль 1.....                         | 9  |
| Плани практичних занять. Модуль 2.....                         | 22 |
| Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання ... | 44 |
| Список рекомендованої літератури .....                         | 37 |

## ВСТУП

Українська та чеська літератури, маючи власні унікальні традиції, водночас демонструють багато спільних рис, особливо в контексті історичних потрясінь, політичних трансформацій та інтеграції в європейський культурний простір.

Метою вивчення навчальної дисципліни **«Українська та чеська літератури: порівняльний аспект»** є рецепція українського та чеського письменства від найдавніших часів до початку ХХІ століття з урахуванням досягнень новітнього літературознавства, окреслення основних тенденцій його розвитку, характеристика творчого доробку ключових письменницьких персоналій української та чеської літератури в контексті художніх надбань та естетичних орієнтирів світового літературного процесу.

Дисципліна **«Українська та чеська літератури: порівняльний аспект»** ознайомить здобувачів із ключовими етапами розвитку літературних процесів в Україні та Чехії. Теми лекцій та практичних занять присвячені вивченню основних тенденцій, стилістичних особливостей, жанрового розмаїття та творчості визначних письменників української та чеської літератур.

Особлива увага приділяється осмисленню історичної пам'яті, питанню національної ідентичності. Порівняльний аналіз української та чеської літератур дозволяє виявити як спільні закономірності розвитку, так і відмінності, зумовлені історичним контекстом, мовними особливостями та традиціями, що сприятиме поглибленому розумінню літературних процесів України та Чехії.

# ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## Модуль 1.

### **Тема 1. Особливості історичного розвитку української та чеської літератур. Періодизація історії української та чеської літератур.**

Короткий огляд історичного контексту розвитку української та чеської літератур. Порівняльна історія української та чеської літератури: періодизація, паралелі, спільні теми та впливи. Значення порівняльного аналізу літератур для кращого розуміння культурних взаємозв'язків. Середньовіччя та початки писемності: *Україна*: Київська Русь і роль церковнослов'янської літератури. «Повість минулих літ» як зразок літописної традиції. *Чехія*: Великоморавська держава, Кирило і Мефодій, старочеські релігійні тексти. Гуманізм і Ренесанс (XIV–XVI ст.): *Чехія*: Ян Гус і чеський гуманізм. *Україна*: діяльність братських шкіл, Острозька Біблія. Паралелі: вплив Реформації та релігійних зрушень. Бароко та козацька доба. *Україна*: барокова література, творчість Івана Вишенського, Григорія Сковороди. *Чехія*: контрреформаційна література та твори Яна Амоса Коменського. Подібності: пошук духовного ідентифікаційного наративу.

### **Тема 2. Класицизм в українській та чеській літературах**

Спільні та відмінні риси класицизму в українській та чеській літературах, аналізуючи ключові тексти, жанри та літературні ідеали, притаманні обом традиціям. Український класицизм: риси, персоналії, твори.: Г.Сковорода, І.Котляревський. П.Гулак-Артемівський, Є.Гребінка, Г.Квітка-Основ'яненко. Етапи чеського національного відродження. Чеський класицизм: риси, персоналії, твори: Й.Добровський, В.М.Крамеріус, Пухмаєр, Ф.Палацький, Я.Колар. Рукописи Краловедворський та Зеленогорський.

### **Тема 3. Особливості розвитку романтизму в українській та чеській літературах**

Україна та Чехія: історичний контекст. Загальні риси романтизму. Український романтизм і національне відродження. Основні персоналії та їх внесок: Тарас Шевченко, збірка "Кобзар", Маркіян Шашкевич та "Руська

трійця: альманах "Русалка Дністрова", Пантелеймон Куліш: роман "Чорна рада. Основні теми українського романтизму. Чеський романтизм і національне відродження.. Початки романтизму в чеській літературі. Стильові принципи романтизму. Карел Гінек Маха та його творчість. Карел Яромир Ербен, генезис, текстові трансформації та інтерпретації Kytice. Карел Гавлічек-Боровський. Ф. Челаковський

#### **Тема 4. Особливості реалізму в українській та чеській літературах.**

Особливості українського літературного реалізму: соціально-побутовий реалізм Івана Нечуя-Левицького, Михайла Старицького, Марка Кропивницького, Леоніда Глібова; специфічно народницький - у творах Олени Пчілки та Бориса Грінченка; соціально-психологічний - у Панаса Мирного та Івана Франка, у пізніших драмах М. Старицького, в поезії Павла Грабовського. Особливість українського просвітницького реалізму на тлі західноєвропейських літератур.

Історичні передумови виникнення реалізму в чеській літературі. Проза Б. Немцовой як основоположний фактор розвитку чеської реалістичної літератури. Розвиток самоідентифікації чехів як нації на прикладі повісті Б. Немцовой "Babička". Питання протиставлення німецької і чеської культур. Б. Немцова та Україна. Генерація майовців, руховців, люмировців. "Povídky malostranské" Я. Неруди — результат утвердження реалізму в чеській літературі. Зародження чеського соціального роману. Творчість Я. Арбеса. Суть та особливості гібридного жанру "романетто". Романетто Я. Арбеса "Newtonův mozek". Творчість Св. Чеха та його сатирична повість "Pravý výlet pana Broučka do Měsíce". Історичні романи А. Їрасека. спільні та відмінні риси чеського та українського реалізмів

### **Модуль 2.**

#### **Тема 5. Розвиток модернізму українській та чеській літературах.**

Модернізм в українській літературі: течії, представники, твори. Основні течії українського модернізму. Головні представники українського модернізму: Леся Українка ("Лісова пісня", "Камінний господар", "Бояриня"), Михайло Коцюбинський ("Intermezzo", "Тіні забутих предків"), Олександр Олесь ("З журбою радість обнялась", "Чари ночі"), Василь Стефаник

("Камінний хрест", "Новина"), Михайль Семенко "Дерзання", "Кобзар", Ольга Кобилянська "Земля", "В неділю рано зілля копала". Маніфест "Чеська модерна" (1895) Автори (Томаш Масарик, Йозеф Сватоплук Махар, Франтішек Ксавер Шалда, Отакар Бржезіна), ідея, значення. Основні течії чеського модернізму. Головні представники чеського модернізму.

## **Тема 6. Українська та чеська літератури в міжвоєнний період**

Українська література в міжвоєнний період (1918–1939). Історичний контекст. Українська література в УРСР. "Розстріляне відродження". Течії та групи. Основні представники та їх твори. Українська література Західної України. Особливості, представники та твори. Українська література Закарпаття та Буковини. Основні теми міжвоєнної української літератури. Чеська література в міжвоєнний період (1918–1939). Історичний контекст. Головні особливості чеської літератури міжвоєнного періоду. Течії та представники. Авангардизм і група Devětsil. Реалізм і соціальна література. Екзистенціалізм і психологічний роман. Сатира та гумор. Особливості стилю міжвоєнної чеської літератури.

## **Тема 7. Розвиток української та чеської літератур у 2 половині ХХ століття**

Період 1945 – 1948 рр. Культурно-політична боротьба. Періодизація всього періоду розвитку літератури після 1945 р. Українська література після 1945 року. Основні напрями та тенденції української та чеської літератур. Офіційна література, література «будівництва соціалізму». Відлига у 60-их роках, нове покоління письменників. Ситуація після 1968 року (пражка весна), період т.зв. нормалізації. Поділ літератури на офіційну, літературу екзилу та самвидав.

## **Тема 8. Українська та чеська літератури крайнього тридцятиліття**

Сучасна українська література після 1991 року й до сьогодні: Ліна Костенко, Дмитро Павличко, Юрій Винничук, Дмитро Кремінь, Оксана Забужко, Сергій Жадан, Юрій Андрухович, Тарас Прохасько та ін. Сучасна чеська література від року 1989 (після Оксамитової революції) і до сьогодні: злиття трьох гілок літератури, генераційний поділ письменників, Мілан Кундера, Й.Шкворецький, Е.Кантуркова, М. Урбан, Я. Топол, М. Вівег.

## **ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

### **МОДУЛЬ 1.**

### **УКРАЇНСЬКА ТА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРИ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО КІНЦЯ ХІХ СТОЛІТТЯ**

#### **ТЕМА 1.**

#### **Особливості історичного розвитку української та чеської літератур**

##### ***План***

1. Періодизація історії української та чеської літератур.
2. Культурні взаємозв'язки в середньовіччі та початки писемності: Київська Русь і роль церковнослов'янської літератури. Великоморавська держава, Кирило і Мефодій, старочеські релігійні тексти.
3. Зразки літописної традиції: «Повість минулих літ», Хроніка Козьми пражського.
4. Гуманізм і Ренесанс (XIV–XVI ст.): Ян Гус і чеський гуманізм. Діяльність братських шкіл, Острозька Біблія.
5. Барокова література: творчість Івана Вишенського, Григорія Сковороди, контрреформаційна література та твори Яна Амоса Коменського.

##### ***Завдання для самостійної роботи***

1. Вплив християнства на розвиток української та чеської писемності.
2. Літописання як основна форма ранньої літератури.

##### ***Теми рефератів***

1. Українська та чеська латиномовна література як форма синтезу вітчизняних та загальноєвропейських традицій
2. Паралелі: вплив Реформації та релігійних зрушень на українську та чеську літератури.
3. Подібності барокових літератур: пошук духовного ідентифікаційного наративу.

4. Порівняльний аналіз хронік Київської Русі та середньовічних чеських хронік: подібності та відмінності
5. Героїчний епос Давньої України та середньовічної Чехії: «Слово о полку Ігоревім» і «Далибор»
6. Вплив християнства на формування літературної традиції України та Чехії у середньовіччі
7. Порівняння легенд про святих у давній українській та чеській літературі: «Житіє Бориса і Гліба» та «Легенда про святого Вацлава»
8. Мотиви національної ідентичності у давній українській та чеській літературі
9. Роль літописання в історичній пам'яті народів України та Чехії: «Повість минулих літ» і «Чеська хроніка» Косми Празького
10. Сатиричні елементи в українській і чеській літературі доби Середньовіччя та Відродження
11. Постать князя як літературний ідеал в українських і чеських середньовічних текстах
12. Порівняння літературних образів жінки у стародавній українській та чеській літературі
13. Міфологічні сюжети в українських та чеських середньовічних текстах: спільні риси та відмінності
14. Відображення історичних подій у давній літературі України та Чехії: битва на Калці та битва на Білій Горі

### *Теми презентацій*

1. Літописання та історіографія (козацькі літописи; Історія Русів) в українській літературі.
2. Фольклорні елементи у давній літературі України та Чехії: схожість символіки та образів
3. Пісенна традиція середньовічної України та Чехії: кобзарство і середньовічні мінезингери
4. Порівняльний аналіз духовної поезії у Київській Русі та середньовічній Чехії
5. Чеська література за влади Карла IV.
6. Мандрівна література та подорожні нотатки в Україні та Чехії у середньовіччі

### *Література*

1. Білоус П.В. Історія української літератури XI-XVIII ст.: Навч. Посібник. К.: Академія, 2009. 424 с.
2. Білоус П.В., Білоус О.П. Українська література XI-XVIII ст.: навч.посібник. Для самостійної роботи студента. К.: Академія, 2010. 360 с.
3. Возняк М. Історія української літератури: У 2 кн. Львів, 1992; 1994.
4. Грушевський М. Історія української літератури: В 6 т., 9 кн. Київ: Либідь, 1993-1996.
5. Давня українська література: Хрестоматія/Упоряд. М.Сулима. К.: Освіта, 1993. 576 с.
6. Єфремов С. Історія українського письменства. К.: Феміна, 1995.
7. Українська література XI-XVIII ст.: хрестоматія, за ред. П.В.Білоуса. К.: Академія, 2011. 688 с.
8. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Тернопіль: Феміна, 1994. URL: <http://litopys.org.ua/chyzh/chy.htm>
9. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. Київ: Академія, 2005. 288 с.
10. Шевчук В. Дорога в тисячу років. К.: Дніпро, 1990. 411 с.

### **ТЕМА 2.**

### **КЛАСИЦИЗМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ЧЕСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРАХ**

#### *План*

1. Класицизм у літературі.
2. Класицизм в українській та чеській літературах: загальні риси та національні особливості.
3. Український класицизм: риси, персоналії, твори.: Г.Сковорода, І.Котляревський. П.Гулак-Артемівський, Є.Гребінка, Г.Квітка-Основ'яненко.
4. Етапи чеського національного відродження. Чеський класицизм: риси, персоналії, твори: Й.Добровський, В.М.Крамеріус, Пухмаєр, Ф.Палацький, Я.Колар.

### ***Завдання для самостійної роботи***

1. Драматичні твори українського класицизму.
2. Рукописи Краловедворський та Зеленогорський.
3. Законспектувати статтю:  
Лімборський І. Класицизм в українській літературі // Дивослово. №01 (646), 2011. С. 43-51. URL: <https://dyvoslovo.com.ua/wp-content/uploads/2016/02/10-0111.pdf>

### ***Теми рефератів***

1. Вплив античної спадщини на класицистичні твори України та Чехії
2. Роль розуму і моралі в класицистичній літературі: порівняння українських і чеських текстів
3. Творчість Івана Котляревського та Йозефа Добровського: спільні риси та відмінності у контексті класицизму
4. «Енеїда» Івана Котляревського як приклад українського класицизму в порівнянні з чеською класицистичною поезією
5. Герої класицистичних творів в українській та чеській літературах: ідеали та цінності епохи
6. Суспільна критика у класицистичних творах України та Чехії: спільні теми та підходи.
7. Патріотичні мотиви в класицистичних творах українських та чеських авторів.
8. Міфологічні сюжети у класицистичній літературі України та Чехії: інтерпретація античності.
9. Поетичні форми класицизму: порівняльний аналіз українських і чеських віршованих творів.
10. Образ влади і держави в українських і чеських класицистичних творах
11. Дидактизм і морально-філософські мотиви у творах класицистів України та Чехії.
12. Жанрова специфіка класицистичних творів в українській та чеській літературах (трагедія, комедія, байка, поема).
13. Рецепція античної культури в українському та чеському класицизмі.
14. Класицизм і романтизм: перехідні тенденції в українській та чеській літературі.

### *Теми презентацій*

1. Класицизм і національна ідентичність: як українські та чеські письменники використовували класичні форми для відображення національних тем.
2. Роль освіти і Просвітництва у формуванні класицизму в українській і чеській літературах.
3. Йозеф Добровський та його роль у розвитку чеської літератури доби класицизму.
4. Українська драматургія класицизму: Іван Котляревський і його "Наталка Полтавка" у порівнянні з чеською драмою.
5. Фольклорні мотиви в класицистичній літературі України та Чехії.
6. Літературна мова епохи класицизму в Україні та Чехії: становлення та розвиток.

### *Література*

1. Класицизм // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 1: А - Л. С. 484-486.
2. Класицизм; Міфи в літературі // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. Чернівці: Золоті литаври, 2001. С. 249-253; 335. 634 с.
3. Корпанюк М. Українська літописна проза: ознаки просвітництва й класицизму / М.Корпанюк // Слово і Час. 1997. № 3. С. 30–34.
4. Лімборський І. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. Черкаси, 2006. 4.
5. Лімборський І. Теоретичний дискурс літературного класицизму в Україні та західноєвропейська естетична традиція. Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Серія «Філологічні науки». 2003. Т. 21. С. 18-24.
6. Лімборський І. Українське літературне Просвітництво на західноєвропейському тлі: проблеми типології та національної ідентичності // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2002. № 5. С. 32–54.
7. Лімборський І. Класицизм в українській літературі // Дивослово. №01 (646), 2011. С. 43-51. URL: <https://dyvoslovo.com.ua/wp-content/uploads/2016/02/10-0111.pdf>

8. Мороз Л. Класицизм і драматургія Івана Котляревського// Рідний край: Науково-публіцистичний художньо-літературний альманах. 2003. № 2(9). С. 93–98.
9. Наливайко Д. Українські неокласики і класицизм. Теорія літератури й компаративістика. К., 2006.
10. Наливайко Д. Українські поетики і риторики епохи Бароко: типологія літературно-критичного мислення та художня практика. Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Серія «Філологічні науки». 2001. Т. 19. С. 3–17.
11. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Тернопіль, 1995.
12. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. Київ: Академія, 2005. С. 130-144.
13. Kusáková, L.: Krásná próza raného obrození 1 /studie/, 2 /antologie/, Praha, Karolinum 2003.
14. Závodský, A.: František Ladislav Čelakovský, Praha, Melantrich 1983.

### **ТЕМА 3.**

## **ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОМАНТИЗМУ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ЧЕСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРАХ**

### ***План***

1. Історичні та соціальні передумови розвитку реалізму в українській та чеській літературах.
2. Естетика літературного романтизму.
3. Український романтизм і національне відродження. Основні мотиви українського романтизму. Основні персоналії та їх внесок: Тарас Шевченко, збірка "Кобзар", Маркіян Шашкевич та "Руська трійця: альманах "Русалка Дністрова", Пантелеймон Куліш: роман "Чорна рада.
4. Чеський романтизм і національне відродження. Початки романтизму в чеській літературі: Карел Гінек Маха та його творчість. Карел Яромир Ербен, Творчість К. Гавличка-Боровського., Ф. Челаковського

5. Романтизм у чеській та українській літературах: спільні риси та відмінності.
6. Фольклорні мотиви у чеському та українському романтизмі: вплив народної традиції.
7. Патріотичні мотиви у чеських та українських романтиків: боротьба за національне відродження.

### ***Завдання для самостійної роботи***

1. „Українські школи“ в чужих романтичних літературах .
2. Роль літератури в пробудженні національної свідомості.
3. Геройзм українського козацтва.
4. Народні традиції, пісні та легенди в літературі романтизму.

### ***Темати рефератів***

1. Роль історичних подій у романтичних творах Чехії та України.
2. Літературний герой романтизму: порівняння українських та чеських письменників.
3. Карел Гінек Маха і Тарас Шевченко: мотиви свободи, долі та страждання.
4. Поема "Май" Карела Гінека Махи та її романтичні риси: паралелі з "Катериною" Тараса Шевченка.
5. Ліричний герой у поезії Карла Гінека Махи та Тараса Шевченка: бунтар, вигнанець, мрійник.
6. Мотив природи та самотності у творах Карла Гінека Махи та українських романтиків.
7. Філософія кохання та смерті в "Маю" Махи та поезії Шевченка.
8. Балади Карела Яромира Ербена та Тараса Шевченка: містика, фаталізм, доля людини.
9. Фольклорні мотиви в баладах Ербена і поезії Шашкевича: образи демонічного, надприродного.
10. Тема материнської любові та жертвності в поезії Ербена і Шевченка.
11. Містичні сюжети у баладах Ербена та народні легенди в українській романтичній літературі.
12. Поетика страху та трагічного кохання в баладах Ербена та фольклорній основі українського романтизму.

13. Карел Гавлічек-Боровський та Пантелеймон Куліш: сатиричні та політичні мотиви в романтизмі.
14. Франтішек Челаковський і "Русалка Дністрова": збірки народної поезії як частина романтичного руху.
15. Іронія та критика суспільства у творчості Гавлічка-Боровського та Куліша.
16. Переклади та адаптації фольклору: як чеські та українські романтики використовували народну спадщину.
17. Образ козака в українському романтизмі та слов'янський герой у творах Ф. Челаковського.

### *Теми презентацій*

1. Романтичні мотиви в поезії Тараса Шевченка: бунтарство, волелюбність, туга за свободою.
2. Образи героїв-борців у "Кобзарі" Тараса Шевченка як втілення романтичного ідеалу.
3. Фольклорні та міфологічні мотиви у романтичній поезії Тараса Шевченка.
4. Природа як символічний образ у творчості Шевченка: романтичний пейзаж у "Кобзарі".
5. Тема кохання в поезії Шевченка: романтичний ідеал жіночого образу.
6. Риси романтизму в поезії Маркіяна Шашкевича: національне відродження та героїзація минулого.
7. Образ рідної мови у творчості Шашкевича: романтичний погляд на мову як основу національної свідомості.
8. Фольклорні мотиви та народна тематика в альманасі "Русалка Дністрова".
9. Романтичні риси в історичному романі "Чорна рада": героїка, народний ідеал, національна самосвідомість.
10. Тема національної єдності у романтичному баченні Пантелеймона Куліша.

### *Література*

1. Бовсунівська Т.В. Український романтизм: Теогонічна систематизація. Монографія. Тернопіль: «Крок», 2019. 213 с.

[https://shron1.chtyvo.org.ua/Bovsunivska\\_Tetiana/Ukrainskyi\\_romantyzm\\_teohonichna\\_systematyzatsiia.pdf?PHPSESSID=qb2ccm2v1flp2irbkhbb2og785](https://shron1.chtyvo.org.ua/Bovsunivska_Tetiana/Ukrainskyi_romantyzm_teohonichna_systematyzatsiia.pdf?PHPSESSID=qb2ccm2v1flp2irbkhbb2og785)

2. Бовсунівська Тетяна. Феномен українського романтизму: Теогенез та етногенез. К., 1997. Ч.1. Бовсунівська Тетяна. Феномен українського романтизму: Ейдетика. К., 1998. Ч.2.
3. Горинь В., Естетичні погляди “Руської Трійці”(До генези українського романтизму)// Шашкевичіана. Нова серія. Випуск 1-2. Львів-Броди-Вінніпег, 1996.
4. Єременко О. Український романтизм 20-40-х років XIX століття // О.Єременко. Українська література першої половини XIX століття: навчально-методичний посібник. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2006. С. 33-40.
5. Єфремов С. Історія українського письменства. К.: Феміна, 1995. С. 305-322.
6. І прадіди в струнах бандури живуть: Українська романтична поезія першої половини XIX століття / Упор. П.Хропко. К.: Веселка, 1991. 239 с.
7. Івашків В.М. Українська романтична драма 30-80-х років XIX ст. К.: 1990. 142 с.
8. Камінчук О. Поетика української романтичної лірики. К.: ТОВ «ЛДЛ», 1998. 157 с.
9. Кирилюк Є.П., Український романтизм у типологічному зіставленні з літературами західно- і південнослов'янських народів(перша половина 19 століття). Сьомий Міжнародний з'їзд славістів. Київ, 1973.
10. Комаринець Т. Ідейно-естетичні основи українського романтизму: Проблема національного й інтернаціонального. Львів: Вища школа, 1983. 224 с.
11. Нахлік Є.К. Українська романтична проза 20-30-х років XIX ст. К.: 1988. 296 с.
12. Наливайко Д.С. Спільність і своєрідність: українська література в контексті європейського літературного процесу. К., 1988. 395 с.
13. Стеблій Ф., “Руська Трійця” в концепції українського національного відродження М.Грушевського// Шашкевичіана. Нова серія. Випуск 1-2. Львів-Броди-Вінніпег, 1996.

14. Трофименко Т. Український романтизм: вічно живий, постійно новий // Посестри. Часопис. 2022. № 27. URL: <https://posestry.eu/zhurnal/no-27/statya/ukrainskiy-romantizm-vichno-zhiviy-postiyno-noviy>
15. Чижевський Дмитро. Романтика // Історія української літератури. Тернопіль, 1994. С.355-458
16. Hrbata, Z.; Procházka, M. (edd.): Český romantismus v evropském kontextu, Pardubice, Mlejnek 1993.
17. Hrbata, Z.; Procházka, M.: Romantismus a romantismy. Pojmy, proudy, kontexty, Praha, Karolinum 2005.
18. Janáčková, J.: Česká literatura 19.století: Od Máchy k Březinovi. Praha, Scientia 1994.
19. Jeřábek, D.: Česká literatura od konce národního obrození do roku 1918. Brno, Masarykova univerzita-Filozofická fakulta 1999.

#### **ТЕМА 4.**

### **ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗМУ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ЧЕСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРАХ.**

#### ***План***

1. Поняття реалізму як літературного напрямку.
2. Часові рамки розвитку реалізму в європейських літературах.
3. Особливості формування реалізму в українській та чеській літературах.
4. Основні риси українського реалізму.
5. Соціально-побутовий реалізм Івана Нечуя-Левицького, Михайла Старицького, Марка Кропивницького, Леоніда Глібова;
6. Специфічно народницький реалізм у творах Олени Пчілки та Бориса Грінченка;
7. соціально-психологічний реалізм у Панаса Мирного та Івана Франка, у пізніших драмах М. Старицького, в поезії Павла Грабовського.
8. Риси чеського реалізму: національна свідомість, антифеодална боротьба, демократичні ідеї.
9. Проза Б. Немцовой як основоположний фактор розвитку чеської реалістичної літератури. Розвиток самоідентифікації чехів як нації на прикладі повісті Б. Немцовой “Babička”.

10. Генерация майовців, руховців, люмировців. “Povídky malostranské” Я. Неруди — результат утвердження реалізму в чеській літературі.
11. Зародження чеського соціального роману. Творчість Я. Арбеса. Суть та особливості гібридного жанру “романетто”. Романетто Я. Арбеса “Newtonův mozek”.
12. Творчість Св. Чеха та його сатирична повість “Pravý výlet pana Broučka do Měsíce”.
13. Історичні романи А. Їрасека.
14. Порівняльний аналіз українського та чеського реалізму

### ***Завдання для самостійної роботи***

1. Просвітницький реалізм в українській літературі.
2. Розвиток самоідентифікації чехів як нації на прикладі повісті Б. Немцовой “Babička”.
3. Порівняти реалістичний твір українського та чеського автора за подібністю тематики та художніх засобів.
4. Проаналізувати риси реалізму у вибраному творі.
5. Назвіть визначні явища української літератури, що їх є підстави відносити до реалізму. У яких літературних родах реалістичний напрям здобув переконливіше вираження: в поезії? в прозі? в драматургії? Чим це, на вашу думку, пояснюється?
6. Чи можна ототожнювати реалізм і натуралізм? Якщо ні, спробуйте самостійно (на підставі відомих вам історико-літературних фактів та оцінок) провести розрізнення між цими напрямками.
7. Чи мав реалізм естетичну перспективу? Як на ваш погляд: чи мали вияв елементи реалістичного підходу в явищах епохи модернізму, зокрема й українського?

### ***Темати рефератів***

1. Проблематика селянства та соціальної нерівності в українському і чеському реалізмі
2. Жанрові особливості реалізму в українській і чеській літературах
3. Фольклорні мотиви в українських і чеських реалістичних творах
4. Марко Вовчок ("Інститутка") та Божена Немцова ("Бабуся"): жіночі образи у реалістичних творах

5. Іван Нечуй-Левицький ("Кайдашева сім'я") та Ян Неруда ("Малостранські оповідання"): міський та сільський побут у реалізмі
6. Панас Мирний ("Хіба ревуть воли, як ясла повні?") та Карел В. Райс («*Výminkáři*», "*Horské kořeny*"): соціальні проблеми та доля селян і робітників
7. Іван Франко ("Борислав сміється") та Алоїс Їрасек ("F.L.Věk"): боротьба за національну ідентичність у реалістичних романах
8. Жіночі образи в українському і чеському реалізмі: від народного ідеалу до соціальної проблематики
9. Розвиток психологізму в українському і чеському реалізмі
- 10.** Вплив романтизму на реалістичні твори українських і чеських письменників

### *Теми презентацій*

1. Роль природи в українській і чеській реалістичній літературі: засіб символіки та реалістичної картини світу
2. Антикріпосницькі ідеї у творчості українських (Шевченко, Вовчок) та чеських (Нємцова, Неруда) реалістів
3. Образ праці в реалістичних творах українських і чеських письменників

### *Література*

1. Janáčková J. Příběh tajemného psaní: o pramenech a genezi Babičky, Praha 2001.
2. Janáčková, J. Česká literatura 19. století: Od Máchy k Březinovi. Praha, Scientia 1994.
3. Janáčková, J. Česká literatura 19. století: Od Máchy k Březinovi. Praha, Scientia 1994.
4. Jeřábek, D. Česká literatura od konce národního obrození do roku 1918. Brno, Masarykova univerzita-Filozofická fakulta 1999.
5. Бондар М. Поетика прози І. Нечуя-Левицького: у пошуку естетичних конститuentів / Іван Нечуй-Левицький: постать та творчість. Черкаси, 2008. С. 105–123
6. Гончар О. Просвітницький реалізм в українській літературі К., 1989.
7. Єфремов С.О. Історія українського письменства /С.О. Єфремов. К.: Феміна, 1995. 688 с.

8. Лімборський І. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм / І.Лімборський. Черкаси, 2006.
9. Лімборський І. Контroversійність просвітницького реалізму: ревізія ідеологічного міфу і спроба парадигматичного аналізу. Слово і Час. 2005. № 7.
10. Лімборський І. Просвітницький реалізм в українській літературі. Дивослово №8, 2012 <https://dyvoslovo.com.ua/wp-content/uploads/2016/03/11-812.pdf>
11. Наливайко Д. Типологія української реалістичної літератури на європейському тлі. Д.Наливайко. Теорія літератури й компаративістика. К., 2006.
12. Погребенник В. Марко Вовчок (Марія Вілінська) // Українська класична література (кінець XI - XX ст.). Львів, 1998. С. 56 - 61.
13. Соловей Елеонора. Єфремов і Франко (До 130-х роковин Сергія Єфремова) // Слово і Час. 2006. № 10. С. 3–7.
14. Сохацька Є.І. Ювілейна Франкіана Сергія Єфремова. До 40-річчя літературної діяльності І.Я. Франка (за сторінками "Ради" 1913 р.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету: Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів і аспірантів. Вип. 5: В 3-х т. Кам'янець-Подільський, 2006. Т. 2. С. 36–38.
15. Тарнавський М. Нечуваний Нечуй. Реалізм в українській літературі / Максим Тарнавський. Київ : Laurus, 2018. 287 с.
16. Чижевський Д. Слов'янський реалізм // Слово і час. 2004. № 8. С. 48–63.
17. Чижевський Д. Реалізм в українській літературі. К., 1999. С.17-64. <http://litopys.org.ua/chyzh/chy22.htm>
18. Яценко М. Питання реалізму і позитивний герой в українській літературно-критичній думці першої половини XIX ст. К., 1979.

**МОДУЛЬ 2.**  
**УКРАЇНСЬКА ТА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРИ**  
**У XX – ПОЧ. XXI СТОЛІТТІ**

**ТЕМА 5.**  
**РОЗВИТОК МОДЕРНІЗМУ УКРАЇНСЬКІЙ ТА ЧЕСЬКІЙ**  
**ЛІТЕРАТУРАХ**

***План***

1. Поняття модернізму та його загальні риси. Часові межі розвитку модернізму в Європі. Соціально-історичні передумови появи модернізму в українській та чеській літературах.
2. Основні риси українського модернізму: Відхід від реалістичних традицій. Психологізм і символізм. Інтерес до внутрішнього світу людини.
3. Основні етапи розвитку модернізму в Україні: Кінець XIX – початок XX ст.: зародження модернізму (перші маніфести). 1910–1920-ті роки: розквіт модерністичних течій. 1930-ті роки: занепад модернізму через радянську цензуру.
4. Визначні представники українського модернізму: Леся Українка ("Лісова пісня", "Камінний господар", "Бояриня"), Михайло Коцюбинський ("Intermezzo", "Тіні забутих предків"), Олександр Олесь ("З журбою радість обнялась", "Чари ночі"), Василь Стефаник ("Камінний хрест", "Новина"), Михайль Семенко "Дерзання", "Кобзар", Ольга Кобилянська "Земля", "В неділю рано зілля копала".
5. Основні риси чеського модернізму: Відхід від традиційного реалізму. Символізм, імпресіонізм, експресіонізм. Сатиричні та фантастичні елементи.
6. Основні етапи розвитку чеського модернізму. Маніфест "Чеська модерна" (1895).
7. Визначні представники чеського модернізму. Автори (Томаш Масарик, Йозеф Сватоплук Махар, Франтішек Ксавер Шалда, Отакар Бржезіна), ідея, значення.
8. Порівняння українського та чеського літературного модернізму.

### ***Завдання для самостійної роботи***

1. Вплив модернізму на розвиток сучасних української та чеської літератур
2. Які риси модернізму найбільш характерні для української та чеської літератур?
3. Чому модернізм в Україні зазнав утисків у 1930-х роках?
4. Як політичні умови вплинули на розвиток модерністичних течій у Чехії та Україні?
5. Як на вашу думку, вплинув модернізм на розвиток сучасної української літератури?
6. Як вплинули європейські літературні тенденції на формування чеського модернізму?
7. Чи є модерністські ідеї актуальними в сучасній літературі?

### ***Теми рефератів***

1. Михайло Коцюбинський та Антонін Сова: імпресіонізм у прозі та поезії.
2. Олександр Олесь і Отокар Бржезіна: символістичні мотиви у творчості.
3. Поетика символізму в українській та чеській поезії: Олександр Олесь і Отокар Бржезіна.
4. Проблема самотності та трагічного світовідчуття у творах Василя Стефаника та В. Діка.
5. Природа як символ у модерністських творах Коцюбинського та Соби.
6. Боротьба традицій і новаторства у творчості Михайла Коцюбинського та Їржі Шалди.
7. Містичні й символічні образи в українському та чеському модернізмі: Кобилянська та Бржезіна.
8. Соціальні й національні мотиви у творчості Василя Стефаника та Їржі Шалди.
9. Михайло Коцюбинський як представник українського імпресіонізму ("Тіні забутих предків").
10. Ольга Кобилянська – "Царівна" та "Вальс меланхолійний" як зразки модерністської прози.

- 11.Олександр Олесь – лірика символізму: образи, мотиви, стиль.
- 12.Василь Стефаник – експресіонізм у новелах ("Камінний хрест", "Новина").
- 13.Отокар Бржезіна – символізм та філософія у поезії ("Руки й світло")
- 14.Антонін Сова – імпресіонізм у чеській ліриці ("Квіти інтимних настроїв").
- 15.Їржі Шалда як ідеолог чеського модернізму: його погляди та літературна критика.
- 16.В. Дік – декадентські та символістські мотиви у чеській літературі

### *Теми презентацій*

1. Вплив європейських модерністичних течій на українську та чеську літератури.
2. Символізм, імпресіонізм та експресіонізм в українському і чеському модернізмі: паралелі та відмінності.
3. Філософські та естетичні засади модернізму у творах українських та чеських письменників.

### *Література*

1. Агеєва В. Імпресіоністична поетика М.Коцюбинського // СІЧ.1994. №9-10. Агеєва В. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. К.: Либідь, 1999.
2. Бойко Т. Трагічний ритм життя і творчості Василя Стефаника // Основа. - 1994. — №26 (4).
3. Вознюк В. Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. Знахідки. К., 1983.
4. Горбач А.-Г. Німецький духовний світ Молодої Кобилянської // Сучасність. — 1984. — №11.
5. Григорій Грабович. Екзорцизм українського модернізму [Архівовано 25 жовтня 2021 у Wayback Machine.] // До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. К., 1997. С. 571-584.
6. Гундорова Т. Леся Українка: Християнство — екзистенціалізм — фемінізм // СІЧ. 1996. №8-9.

7. Денисюк І.О. Розвиток української малої прози кінця 19 - поч. 20ст. К.: Вища школа, 1981. С.109-207.
8. Моклиця М. Модернізм – проблема теоретична і психологічна // Слово і час. 2001. №1. С. 32–38.
9. Наливайко Д. Про співвідношення "декадансу", "модернізму", "авангардизму" // Слово і час. 1997. № 11–12. С. 44–48.
- 10.Павличко Соломія. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Либідь, 1999. 447 с.
- 11.Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. –Ів.-Франківськ, 1998.
- 12.Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано–Франківськ: Лілея–НВ, 2002. 294 с
- 13.С.Павличко Дискурс українського модернізму //Теорія літератури. К.: Основи, 2002. с. 21-95.
- 14.Čolaková Ž. Český surrealismus 30. let. Struktura básnického obrazu. Praha: Karolinum 1999.
- 15.Čornej Petr a kol. Česká literatura na předělu století. 2. upravené vydání. Jinočany: H&H 2001.

## **ТЕМА 6.**

### **УКРАЇНСЬКА ТА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРИ В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД**

#### ***План***

1. Історичний контекст міжвоєнного періоду (1918–1939). Вплив Першої світової війни та політичних змін на культуру та літературу
2. Українська література в міжвоєнний період (1918–1939). Історичний контекст.
3. Українська література в УРСР. "Розстріляне відродження". Течії та групи. Основні представники та їх твори.
4. Українська література Західної України. Особливості, представники та твори. Українська література Закарпаття та Буковини.
5. Основні теми міжвоєнної української літератури.
6. Чеська література в міжвоєнний період (1918–1939). Головні особливості чеської літератури міжвоєнного періоду.

7. Основні літературні напрямки. Поєднання авангарду, експресіонізму, сюрреалізму. Соціальна та політична проблематика у творчості
8. Особливості стилю міжвоєнної чеської літератури. Екзистенціалізм і психологічний роман. Сатира та гумор.
9. Спільні та відмінні риси: модерністські та авангардні експерименти, соціальні мотиви

### ***Завдання для самостійної роботи***

1. Українська література Закарпаття в міжвоєнний період.
2. Тема Закарпаття у творчості чеських письменників міжвоєнного періоду (К.Чапек, І.Ольбрахт, С.К.Нойман).
3. Вплив міжвоєнного періоду на подальший розвиток літератури
4. Значення літератури як відображення політичної та суспільної дійсності.
5. Яке місце посідає чеська міжвоєнна література в загальноєвропейському контексті?
6. Як технічний прогрес і урбанізація вплинули на тематику творів цього періоду?
7. Який із авторів міжвоєнного періоду вам найбільш цікавий і чому?
8. Як поділ України між різними державами вплинув на розвиток літератури?
9. Які ідеї "Розстріляного відродження" є актуальними в сучасній українській літературі?
10. Як західноукраїнська література поєднувала модернізм із національною тематикою?

### ***Теми рефератів***

1. Українська література Західної України між двома світовими війнами.
2. Микола Хвильовий як ідеолог літературного відродження 1920-х років.
3. Експресіонізм та символізм у творчості Валер'яна Підмогильного.
4. Сатира та гумор у міжвоєнний період: Остап Вишня та його «усмішки».
5. Поезія Богдана-Ігоря Антонича: гармонія людини та природи.

6. Вплив незалежності Чехословаччини на розвиток чеської літератури.
7. Карел Чапек – письменник, філософ, футуролог (аналіз творів «R.U.R.», «Війна з саламандрами»).
8. Образ «маленької людини» у творчості Ярослава Гашека («Пригоди бравого вояка Швейка»).
9. Сюрреалізм у чеській поезії: творчість Вітєслава Незвала.
10. Соціальна проблематика у прозі Івана Ольбрахта.
11. Соціально-критичний роман у міжвоєнний період: українські та чеські паралелі.
12. Образ людини в тоталітарному суспільстві: «Розстріляне відродження» та чеський антиутопічний дискурс.
13. Роль фантастики в міжвоєнній літературі: футуризм у Чапека і модерністські експерименти українських письменників (В.Винниченко «Сонячна машина»).

### *Теми презентацій*

1. Модерністські та авангардні тенденції в українській і чеській літературах
2. Літературні об'єднання 1920-х років в УСРР: «ВАПЛІТЕ», «Гарт», «Молодняк».
3. «Розстріляне відродження»: причини та наслідки репресій проти українських письменників.

### *Література*

1. Художня література України. Від міфів до модерної реальності/ Михайло Наєнко. К.: Вид. центр «Просвіта», 2012. 1088 с.
2. Українська література ХХ століття: монографія /Микола Ткачук. Тернопіль: Медобори, 2014. 608 с.
3. Історія української літератури: ХХ - поч. ХХІ ст.: навч. посіб.: у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. К.: ВЦ «Академія», 2017. Т.3. 544 с.
4. Семчишин М. Літературний процес в Україні у 20-30-х роках. Західноукраїнські землі // Тисяча років української культури. К., 1993.

5. Грабович Г. До історії української літератури: Дослідження, есе, полеміка. Київ, 1997.
6. Janáčková J. Román mezi modernami. Praha: Československý spisovatel 1989.
7. Рубльов О.С. Розстріляне відродження // Енциклопедія історії України : у 10 т. /редкол.: В. А. Смолій (голова)та ін.; Інститут історії України НАН України. К. : Наукова думка, 2012. Т. 9. С. 265.
8. Юрій Лавріненко. Розстріляне відродження: Антологія 1917-1933. Поезія - проза - драма - есей. Paris, Instytut Literacki, 1959// Київ: Просвіта, 2001. 794 с.// К.: Смолоскип, 2007. 976 с.
9. Maršíček V. Nezval, Seifert a ti druzí...Brno: Host 1999.
10. Med J. Viktor Dyk. Praha 1988.
11. Moldanová D. Česká literatura v období modernismu. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně 1996.
12. Mourková J. Buřiči a občané. K zápasům o „nové umění“ v letech 1900 – 1918. Praha: Československý spisovatel 1988.
13. Nezval V. Manifesty, eseje a kritické projevy z poetismu (1921-1930). Red. Milan Blahynka. Praha: Československý spisovatel 1967.
14. Nezval V. Moderní básnické směry. Ed. M. Blahynka. 6. vyd. Praha, Československý spisovatel 1984.
15. Poláček, J. Tvorba a recepce. Studie o meziválečné české literatuře. Brno, 2003

## ТЕМА 7. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУР У II ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

### *План*

1. Історичний контекст другої половини ХХ століття та його вплив на розвиток літератури: Холодна війна, комуністичні режими в СРСР і Чехословаччині, "Празька весна" 1968 року, період "нормалізації". Розпад СРСР та Оксамитова революція 1989 року.

2. Українська література другої половини ХХ століття. Основні літературні течії та напрями (соціалістичний реалізм, «шістдесятники» – рух за оновлення української культури, дисидентська література).
3. Основні мотиви та теми: тоталітаризм, боротьба за свободу слова. Національна ідентичність та історична пам'ять. Людина у ворожому світі (екзистенційні мотиви).
4. Творчість ключових письменників.
5. Чеська література другої половини ХХ століття. Основні літературні напрями. Офіційна література соцреалізму.
6. Література «Празької весни» і протестні настрої (Мілан Кундера, Вацлав Гавел).
7. Самвидав та література в еміграції (Йозеф Шкворецький, Богуміл Грабал).
8. Основні мотиви та теми: Тоталітаризм і внутрішній конфлікт людини. Еміграція та пошук ідентичності. Іронія та гротеск у змалюванні суспільства.
9. Творчість ключових письменників. Мілан Кундера – «Нестерпна легкість буття», Богуміл Грабал – «Я обслуговував англійського короля», Вацлав Гавел – п'єси про абсурдність системи («Аудієнція», «Відхід»), Йозеф Шкворецький – «Ковбой із холодної війни».
10. Порівняння української та чеської літератур.

### ***Завдання для самостійної роботи***

1. Спільні та відмінні риси української та чеської літератур в 60-их роках ХХ століття.
2. Які основні теми та мотиви переважали в українській та чеській літературі другої половини ХХ століття?
3. Як політична ситуація (радянський контроль в Україні, комуністичний режим у Чехословаччині) впливала на розвиток літератури?
4. Які жанри та стилі були популярні в обох літературах у цей період?
5. Як розвивався рух самвидаву в Україні та Чехословаччині?
6. Яку роль відігравали дисиденти та підпільна література в обох країнах?
7. Які автори стали символами опору та боротьби за свободу слова?

8. Назвіть ключових українських і чеських письменників другої половини ХХ століття.
9. Які риси творчості Василя Стуса можна порівняти з творами чеських авторів, таких як Вацлав Гавел або Мілан Кундера?
10. Як творчість Олеся Гончара чи Ліни Костенко співвідноситься з чеськими письменниками того часу?
11. Як у творах українських і чеських авторів зображувалися тоталітаризм, цензура та боротьба за свободу?
12. Чи є спільні символи або метафори, що використовувалися для критики влади?
13. Як у літературі відображені події Празької весни 1968 року та аналогічні події в Україні?

### *Теми рефератів*

1. Соціалістичний реалізм в УРСР: ідеологічні рамки та цензура.
2. Шістдесятники – нове покоління українських митців (Ліна Костенко, Василь Симоненко, Іван Драч, Дмитро Павличко).
3. Дисидентська література та репресії (Василь Стус, Євген Сверстюк, Іван Світличний).
4. Тема національної пам'яті та історії у творах Ліни Костенко та Івана Драча.
5. "Собор" Олеся Гончара: роман, що викликав критику радянської влади.
6. Творчість Валерія Шевчука: історія, філософія, психологія людини.
7. Празька весна 1968 року та її вплив на чеську літературу.
8. Мілан Кундера – письменник філософії та іронії ("Жарт", "Нестерпна легкість буття").
9. Богумил Грабал – літературний стиль, тема маленької людини ("Я обслуговував англійського короля").
10. Вацлав Гавел – драматург і політик: п'єси як засіб боротьби з режимом ("Аудієнція", "Відхід").
11. Літературний самвидав і нелегальна преса в Чехословаччині.
12. Чеська література в еміграції: Йозеф Шкворецький та інші автори.
13. Шістдесятники в Україні та Чехословаччині: культурний рух проти режиму.
14. Дисидентська література: Василь Стус і Вацлав Гавел.

15. Жанрові особливості літератури тоталітарних режимів: реалізм, гротеск, абсурд.
16. Відображення проблеми особистості у тоталітарному суспільстві (на основі творів Кундера, Стуса, Грабала, Костенко).
17. Чехословацька "нормалізація" та українська боротьба за ідентичність у літературі.
18. Роль історичної пам'яті в українській та чеській літературі другої половини ХХ століття.

### *Теми презентацій*

1. Вплив політичних подій на літературний процес в УРСР та Чехословаччині.
2. Порівняння літературного процесу в комуністичних країнах: Україна vs. Чехословаччина.
3. Еміграційна література: українські та чеські письменники за кордоном.
4. Цензура і самвидав: нелегальна література в УРСР та Чехословаччині.

### *Література*

1. Художня література України. Від міфів до модерної реальності/ Михайло Наєнко. К.: Вид. центр «Просвіта», 2012. 1088 с.
2. Українська література ХХ століття: моногр /Микола Ткачук. Тернопіль: Медобори, 2014. 608 с.
3. Історія української літератури: ХХ - поч. ХХІ ст.: навч. посіб.: у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. К.: ВЦ «Академія», 2017. Т.3. 544 с.
4. Українська література ХІ-ХVІІІ ст.: Навч. посіб. для студ. ВНЗ/ П. В. Білоус. К.: Академія, 2010. 360 с.
5. Українська література ХІ-ХVІІІ ст.: Хрестоматія/ За ред. П. В. Білоуса. К.: Академія, 2011. 688 с.
6. Українська література ХХ століття: моногр/ Микола Ткачук. Тернопіль: Медобори, 2014. 608 с.
7. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. /АН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; гол. редкол.: Г. Д. Вервес. Київ: Наукова думка, 1987-1994.

8. Українська література у портретах і довідках: Давня література - література ХІХ ст.: Довідник / Редкол.: С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. К.: Либідь, 2000. 360 с.
9. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. /АН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка; гол. редкол.: Г. Д. Вервес. Київ: Наукова думка, 1987-1994.
10. Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-ті - початок 1970-х р.): Монографія / О. Є. Обертас. К.: Смолоскип, 2010. 300 с.
11. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha, LNL. 3. vyd. 2021. 1088 s.
12. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
13. Janáčková J., Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
14. Janoušek P. a kol. Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava. Praha, Akademie, 2022. 736 s
15. Janoušek P. Dějiny české literatury 1945-1989. Praha, Akademie, 2008. 980 s.

## ТЕМА 8. УКРАЇНСЬКА ТА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРИ КРАЙНЬОГО ТРИДЦЯТИЛІТТЯ

### *План*

1. Визначення понять «сучасна українська література» та «сучасна чеська література». Вплив суспільно-політичних змін після 1989 р. на літературний процес.
2. Сучасна українська література після 1991 року. Ключові риси літератури після здобуття незалежності
3. Огляд ключових письменників та їхньої творчості: Ліна Костенко, Дмитро Павличко, .Юрій Винничук ,Дмитро Кремінь, Оксана Забужко, Сергій Жадан,, Юрій Андрухович,.Тарас Прохасько,.

4. Проблематика та тенденції: Постмодернізм, історична пам'ять, травматичний досвід, феміністична література, пошуки національної ідентичності.
5. Сучасна чеська література після 1989 року. Вплив Оксамитової революції на літературний процес.
6. Три гілки літератури після 1989 року, генераційний поділ письменників.
7. Ключові письменники та їхні твори: Мілан Кундера, Йозеф Шкворецький, Ева Кантуркова, Міхал Урбан, Яхим Топол, Міхал Вівег
8. Проблематика та тенденції:
9. Порівняння української та чеської літератури

### *Завдання для самостійної роботи*

1. Сучасна українська література в чеських перекладах.
2. Сучасна чеська література в українському дискурсі.
3. Значення українсько-чеського діалогу в сучасному культурному просторі
4. Як розвивався постмодернізм в українській та чеській літературі?
5. Які спільні та відмінні риси постмодерністських текстів можна виділити?
6. Які автори стали провідниками нових літературних напрямів у Чехії та Україні в 1980-1990-х роках?
7. Які особливості постмодернізму можна побачити у творах Юрія Андруховича та Оксани Забужко?
8. Як Сергій Жадан зображує соціальні проблеми у своїх творах?
9. Чим відрізняється творчість Ліни Костенко від літератури постмодерністів?
10. Які історичні події відображені у романі Юрія Винничука "Танго смерті"?
11. Які філософські ідеї розкриває Тарас Прохасько у своїх есе?
12. Як Дмитро Павличко та Дмитро Кремінь розвивають тему національної ідентичності у своїй поезії?
13. Як впливає особистий досвід авторів на тематику їхніх творів?

14. Як події Оксамитової революції вплинули на тематику чеської літератури?
15. У чому полягають особливості стилю Мілана Кундери? Як філософія впливає на його прозу?
16. Порівняйте тематику творів Йозефа Шкворецького та Єви Кантуркової. Які риси тоталітарного режиму вони розкривають?
17. Як нове покоління чеських письменників (наприклад, Мірослав Урбан чи Яхим Топол) відображає виклики сучасного суспільства?
18. Які постмодерні риси можна знайти в творчості Яхима Топола?
19. Чому твори Міхала Вівега користуються популярністю серед сучасної молоді?
20. Як чеська література після 1989 року переосмислює історичну пам'ять?
21. Яку роль у чеській літературі відіграє іронія та сатиричний стиль?
22. Як змінилася жіноча проза Чехії після 1989 року? Які теми піднімає Єва Кантуркова?
23. Чи можна вважати сучасну чеську літературу глобалізованою? Наведіть приклади.

### *Темати рефератів*

1. Перспективи розвитку української та чеської літератур у ХХІ столітті.
2. Феномен постмодернізму в українській літературі: Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Сергій Жадан.
3. Історична пам'ять у сучасній українській літературі: осмислення радянського минулого.
4. Гендерні аспекти у творчості Оксани Забужко та Ліни Костенко.
5. Поезія Сергія Жадана як відображення української реальності після 1991 року.
6. Вплив війни на Донбасі на сучасну українську літературу (аналіз творів Жадана, Андруховича, Матіос).
7. Проблема пам'яті та травми в сучасній чеській літературі (Яхим Топол, Міхал Урбан).
8. Чеська література після 1989 року: від соціалістичного реалізму до постмодернізму.

9. Популярна література Чехії у ХХІ столітті: Міхал Вівек та його соціальна сатира.

### *Теми презентацій*

1. Значення сучасної літератури у формуванні національної самосвідомості.
2. Вплив історичних подій на розвиток літературного процесу
3. Емігрантська література: творчість Мілана Кундери та Йозефа Шкворецького.
4. Оксамитова революція та її вплив на розвиток чеської літератури.

### *Література*

1. Художня література України. Від міфів до модерної реальності/ Михайло Насенко. К.: Вид. центр «Просвіта», 2012. 1088 с.
2. Українська література ХХ століття: моногр. /Микола Ткачук. Тернопіль: Медобори, 2014. 608 с.
3. Історія української літератури: ХХ - поч. ХХІ ст.: навч. посіб.: у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. К.: ВЦ «Академія», 2017. Т.3. 544 с.
4. Історія української літератури: ХХ - поч. ХХІ ст.: навч. посіб.: у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. К.: ВЦ «Академія», 2017. Т.3. 544 с.
5. Українська література ХІ-ХVІІІ ст.: Навч. посіб. для студ. ВНЗ/ П. В. Білоус. К.: Академія, 2010. 360 с.
6. Українська література ХІ-ХVІІІ ст.: Хрестоматія / За ред. П. В. Білоуса. К.: Академія, 2011. 688 с.
7. Українська література ХХ століття: моногр. / Микола Ткачук. Тернопіль: Медобори, 2014. 608 с.
8. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. /АН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка ; гол. редкол.: Г. Д. Вервес. Київ: Наукова думка, 1987-1994.
9. Українська література у портретах і довідках: Давня література - література ХІХ ст.: Довідник / Редкол.: С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. К.: Либідь, 2000. 360 с.
10. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. /АН України, Ін-т літератури ім.

Т. Г. Шевченка ; гол. редкол.: Г. Д. Вєрвєс. Київ: Наукова думка, 1987-1994.

11. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha, LNL. 3. vyd. 2021. 1088 s.
12. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
13. Janáčková J., Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
14. Janoušek P. a kol. Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava. Praha, Academie, 2022. 736 s
15. Janoušek P. Dějiny české literatury 1945-1989. Praha, Academie, 2008. 980 s.

## ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

**Форми поточного контролю:** усне опитування, виступи студентів під час обговорення питань, підготовка рефератів, презентацій.

**Форма модульного контролю:** модульна контрольна робота.

**Форма підсумкового семестрового контролю:** залік.

Поточний контроль навчальних досягнень здійснюється на *практичних заняттях*. Практичні заняття передбачають тематичну перевірку засвоєння студентами теоретичних питань курсу, перевірка самостійної роботи студентів та виконаних індивідуальних завдань. *Самостійна робота* включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять.

До *індивідуальної роботи* у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка презентацій, рефератів, доповідей; анотація опрацьованої наукової літератури, статей, досліджень.

Критерії поточного контролю *Поточний контроль навчальних досягнень* упродовж семестру здійснюється за такими критеріями:

- опрацювання в повному обсязі змісту тем практичних занять та активна участь у всіх видах навчальної діяльності під час заняття – 30 балів;
- виконання завдань *індивідуальної роботи* – 20 балів.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються на основі якості виконання вказаних завдань. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля, – 50 балів.

### Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

| Вид діяльності<br>здобувача вищої<br>освіти | Модуль 1      |                                                | Модуль 2      |                                                |
|---------------------------------------------|---------------|------------------------------------------------|---------------|------------------------------------------------|
|                                             | Кількіс<br>ть | Максимальна<br>кількість<br>балів<br>(сумарна) | Кількіс<br>ть | Максимальна<br>кількість<br>балів<br>(сумарна) |
| Практичні                                   | 6             | 30                                             | 8             | 30                                             |

|                                                           |   |     |   |     |
|-----------------------------------------------------------|---|-----|---|-----|
| (семінарські) заняття                                     |   |     |   |     |
| Індивідуальні завдання<br>(презентація, реферат,<br>тощо) | 4 | 20  | 4 | 20  |
| Модульна контрольна<br>робота                             | 1 | 50  | 1 | 50  |
| Разом                                                     |   | 100 |   | 100 |

### **Критерії оцінювання під час практичних занять**

Теоретичні знання з курсу «Вступ до славістичних студій» перевіряються й оцінюються за результатами усної відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

### **Критерії оцінювання навчальних досягнень під час практичних занять**

| <b>Оцінка</b>  | <b>Критерії оцінювання навчальних досягнень</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>5 балів</b> | Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується літературознавчою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.                    |
| <b>4 бали</b>  | Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується літературознавчою термінологією. Але в процесі розкриття окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому деякі неістотні неточності та незначні помилки. |
| <b>3 бали</b>  | Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, розкриває його основний зміст,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                |                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                | виявляє елементарні знання з тематики курсу. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.                                       |
| <b>2 бали</b>  | Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання курсу.                                                      |
| <b>1 бал</b>   | Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. |
| <b>0 балів</b> | Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його розкрити, не розуміє змісту теоретичних питань та не вміє на практиці застосовувати ці знання.                                                           |

### Критерії оцінювання реферату

| <b>Оцінка</b>  | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>5 балів</b> | Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання                                   |
| <b>4 бали</b>  | Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання |
| <b>3 бали</b>  | Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не                                                                                                                                                                                                           |

|                |                                                                                                                                                                                           |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                | витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання дає неповні відповіді                                                                                            |
| <b>2 бали</b>  | Є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; відсутній висновок |
| <b>1 бал</b>   | Тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми                                                                                                                      |
| <b>0 балів</b> | Реферативна робота не виконана                                                                                                                                                            |

### **Критерії оцінювання доповіді /презентації**

| <b>Оцінка</b>  | <b>Критерії оцінювання</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>5 балів</b> | Відображена світоглядна позиція здобувача, його погляд на сутність проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти та теоретичні відомості. |
| <b>4 бали</b>  | Представлено власну точку зору при розкритті проблеми. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти.                                                                                          |
| <b>3 бали</b>  | Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована фактами                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>2 бали</b>  | Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без необхідної аргументації.                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>1 бал</b>   | Проблема не розкрита або дана інформація не в контексті завдання                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>0 балів</b> | Завдання не виконано.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

### **Критерії оцінювання модульної контрольної роботи**

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної

контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час практичних занять, самостійної роботи.

Модульна контрольна робота складається з 2-х частин: теоретичного блоку розписових питань (2 питання - 20 балів) та блоку тестових завдань (30 балів).

Студент має право підвищити оцінку за підсумковий модульний зріз, складаючи залік.

### **Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю**

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни **«Вступ до славістичних студій»** здійснюється у формі заліку, який проводиться в усній формі шляхом співбесіди.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX ( $\geq 35$  балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращення він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Відповідно до **«Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті»** (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

**оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:**

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;

- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

**оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:**

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

**оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:**

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вмів порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

**оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:**

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

**оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:**

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

**оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:**

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив

принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

**оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:**

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Історія української літератури: XX - поч. XXI ст.: навч. посіб.: у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. К.: ВЦ «Академія», 2017. Т.3. 544 с.
2. Українська література XI-XVIII ст.: Навч. посіб. для студ. ВНЗ/ П. В. Білоус. К.: Академія, 2010. 360 с.
3. Українська література XI-XVIII ст.: Хрестоматія / За ред. П. В. Білоуса. К.: Академія, 2011. 688 с.
4. Українська література XX століття: моногр./ Микола Ткачук. Тернопіль: Медобори, 2014. 608 с.
5. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. /АН України, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка ; гол. редкол.: Г. Д. Вервес. Київ: Наукова думка, 1987-1994.
6. Українська література у портретах і довідках: Давня література - література XIX ст.: Довідник / Редкол.: С. П. Денисюк, В. Г. Дончик, П. П. Кононенко та ін. К.: Либідь, 2000. 360 с.
7. Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-ті - початок 1970-х р.): Монографія / О. Є. Обертас. К.: Смолоскип, 2010. 300 с.
8. Художня література України. Від міфів до модерної реальності / Михайло Наєнко. К.: Вид. центр «Просвіта», 2012. 1088 с.
9. Balajka B. Přehledné dějiny literatury I. Praha, Fortuna, 2022. 240 s.
10. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár-A. Stich-J. Janáčková-J. Holý). Praha, LNL. 3. vyd. 2021. 1088 s.
11. Dějiny české literatury IV. Red. Z. Pešat a E. Strohsová. Praha 1995.
12. Janáčková J., Lukešová, M. Kniha textů – Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 1999.
13. Janoušek P. a kol. Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava. Praha, Akademie, 2022. 736 s
14. Janoušek P. Dějiny české literatury 1945-1989. Praha, Akademie, 2008. 980 s.
15. Lukeš E., Holý J. Kniha textů 3. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha: NLN, 2000.
16. Sochrová M. Čítanka IV. k Literatuře v kostce. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007. 199 s.
17. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 1-4. Praha, SPN, 2006.

## Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Ústav české literatury AV ČR <https://ucl.cas.cz/>
2. Český jazyk a literatura, Dobrá adresa [www.dobraadresa.cz](http://www.dobraadresa.cz)
3. Host [www.hostbrno.cz](http://www.hostbrno.cz)
4. Literární noviny [www.literarky.cz](http://www.literarky.cz)),
5. Archiv literárních časopisů ÚČL AV ČR: <http://archiv.ucl.cas.cz>
6. Elektronické informační zdroje Univerzity Palackého:  
<http://ezdroje.upol.cz/ezdroje>
7. Portál české literatury [www.czlit.cz](http://www.czlit.cz)
8. Slovník české literatury po roce 1945 [www.slovníkceskeliteratury.cz](http://www.slovníkceskeliteratury.cz)
9. iLiteratura ([www.iliteratura.cz](http://www.iliteratura.cz)), Čítarny: <http://citarny.cz>
10. <http://bukvoid.com.ua/>
11. <http://litakcent.com/>
12. <http://diasporiana.org.ua/category/ukrainica/page/75/>